

SWEDISH INCUBATORS & SCIENCE PARKS

REMISSVAR AVSEENDE SOU 2015:91 – DIGITALISERINGENS
TRANSFORMERANDE KRAFT

2016-05-23

Om Swedish Incubators & Science Parks

I likhet med Digitaliseringskommissionen arbetar Swedish Incubators & Science Parks med framtidsfrågor där SISP:s medlemmar, inkubatorer och science parks, skapar förutsättningar för tillväxt av nya innovativa företag som förutom att stärka Sveriges konkurrenskraft också formar framtiden med nya innovativa och hållbara lösningar. Dessa är ofta del av internet of things, industri 4,0, big data och andra trender som ofta relateras till det som kallas för digitaliseringen.

Digitaliseringen är redan här och det huvudsakliga inspelet från SISP är att Sveriges innovationsmiljöer som inkubatorer och science parks har både en förtätning av företag med koppling till digitalisering, men också en mängd kunskapsintensiva företag, entreprenörer samt erbjuder affärsutvecklings- och innovationsprocesser som kan vara en resurs som det offentliga kan nyttja för att bejaka digitaliseringens möjligheter. Den regionala strukturen av innovationsmiljöer är en möjlighet för verksamheter inom såväl offentlig som privat sektor i den digitala utvecklingen.

SISP:s 65 medlemmar – inkubatorer och science parks – utgör idag en unik och viktig del av Sveriges högskolenära innovationssystem.

Deras mest centrala funktioner är att:

- facilitera samverkan med näringslivet
- främja kommersialisering av forskning och innovation från omgivande samhälle
- stödja och påskynda utveckling av idéer till nya tillväxtbolag
- stimulera innovation och tillväxt i befintliga företag.

Samhällseffekterna är nya jobb, ökade skatteintäkter och regional utveckling. Sedan drygt 30 år har science parks och inkubatorer utvecklats till högskolenära innovationsmiljöer, kluster samt effektiva affärsutvecklingsprocesser.

Idag är SISP-strukturen ett rikstäckande nätverk av etablerade noder i regionala innovationsekosystem – en del av den akademiska kunskapstriangeln och en viktig resurs för att utveckla Sveriges samlade innovationsförmåga.

Det finns en rad organisationer och individer som är experter på forsknings- och utbildningspolitik. Deras analys och förslag ger gott underlag för en sammanhållen, framgångsrik forskning i Sverige med utvecklat fördelningssystem, karriärkriterier och uppföljning.

SISP är experter på kommersialisering och innovationsmiljöer i samverkan. I detta underlag fokuserar vi på de konkreta möjligheter som finns för att dessa miljöer ska kunna bidra till än mer samhällsnytta och hållbar tillväxt.

Detta uppnås genom mer samverkan, mer nyttiggörande, fler växande företag, intensifierad regional utveckling och ökad internationell attraktionskraft. Det finns en stor potential i att effektivisera samverkan, organisering samt ökad statlig resurssättning av det högskolenära innovationssystemet.

Då kan nyttiggörandet av den nödvändiga samhällsinvesteringen i forskningen i högre grad bidra till omvandlingen av kunskapen till konkurrenskraft, tillväxt och jobb i Sverige - Sveriges nyindustrialisering och digitalisering av såväl offentlig som privat sektor.

Swedish Incubators & Science Parks förslag för att nyttja digitaliseringens möjligheter

Det offentliga ska vara produktivt 4.1.2 – i utredningen skriver man att "Finland har en god IT-infrastruktur, där mer än 90 procent av befolkningen använder internet, höga nivåer av teknisk och icke- teknisk innovation samt ett mycket robust innovationssystem."

Långsiktiga villkor ger ett robustare, effektivare och utvecklingsfokuserat innovationssystem

SISP menar att Sverige i likhet med Finland måste eftersträva ett än mer robust innovationssystem i likhet för att fortsatt kunna utgöra en del av den globala konkurrensen och genom innovativa nya företag bidra till att vara en aktiv part i digitaliseringen och transformationen av samhället globalt. Detta kräver att inkubatorer och science parks som är innovationsmiljöer där digitaliseringens företag inte sällan växer fram genom VINNOVA behöver få långsiktiga villkor för att kunna utveckla sina verksamheter och innovationsprocesser. Kortsiktiga programfinansieringar medför hinder för verksamheterna att både utvecklas och bibehålla den rätta kompetensen.

Tillämpa och öka graden av triple helix samverkan för att möta digitaliseringens potential

Staten, regionerna och landstingen samt kommunerna kan genom triple helix samverkan med inkubatorer och science parks bidra till att attrahera investeringar i forskning, investeringar och etableringar av storföretag, välutbildad och kompetent arbetskraft (se exempelvis Facebooks etablering i Luleå där Luleå Science Park var en central part eller Mjärdevi Science Park i Linköping som bidragit till att globala storföretag som Siemens valt att etablera sig på orten).

SISP förslag för att bejaka digitaliseringens möjligheter i samverkan för att accelerera tillväxt

Regeringen ska stärka Sveriges innovationsförmåga och förmå omsätta kunskap i tillväxt, konkurrenskraft och jobb.

För att nå ambitionen fyller Sveriges inkubatorer och science parks fyller en central roll. Genom att vara en plattform för samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor bidrar inkubatorer och science parks till att kunskap och nya idéer får förutsättningar att utvecklas till växande företag och nya jobb. Dessa innovationsmiljöer bidrar till att stärka

innovationsförmågan och stärka regionernas konkurrenskraft. Det är av ytterst vikt att dessa verksamheter får en stabil finansieringsgrund för att kunna bedriva sin verksamhet och utveckla de nationella och internationella nätverken.

Med 30 års erfarenhet av att driva högskolenära innovationsmiljöer är det vår övertygelse att en närmare samverkan, ökat statligt nyttjande och medfinansiering av inkubatorer och science parks skulle bidra med stor utväxling i ökad tillväxt, konkurrenskraft och jobb.

Näringslivets investeringar i forskning och utveckling i Sverige minskar jämfört med andra OECD-länder. EU Innovation Union Scoreboard 2015 visar att Sverige tappar i absolut prestation och ekonomiska effekter. Vi behöver effektivisera samverkan och nyttiggörandet av samhällets forskningsinvesteringar, göra Sverige mer attraktivt för kunskapsintensiva företag, inklusive för näringslivets investeringar i forskning och utveckling. Vi behöver attrahera fler entreprenörer och mer kompetent arbetskraft.

För att lyckas med detta tror vi att det krävs större satsningar på kommersialisering, dvs. tillväxtorienterad affärsrådgivning och stöd för bolagsbyggande, mer riskvillig marknadskompletterande finansiering samt ett mer målinriktat främjande av utrikeshandel (export respektive attraktion av utländska investeringar). Internationella storföretag attraheras av hela ekosystem där innovativa miljöer med kunskap, arbetskraft, samarbetspartners och underleverantörer finns samlat. Genom att inkubatorer och science parks är noder i innovationsekosystemen kan dessa användas för att koppla ihop ekosystem och marknader och därmed skapa bryggor för både små och stora företag. Detta ökar kritisk massa och marknadskontakt. Allt mer av storföretags innovation sker genom interaktion med små, snabbväxande innovativa företag. Alltså har inkubatorer och science parks en allt viktigare betydelse för Sveriges nyindustrialisering.

Vi föreslår att resurser tillsätts för att realisera den stora potential som finns i att i högre grad använda SISP-strukturen för att öka tillväxt, konkurrenskraft och jobb med högt kunskapsinnehåll.

Nedan presenterar vi våra förslag på åtgärder och satsningar. Vi bistår gärna med information och diskuterar utveckling och implementering av våra förslag.

Förslag baserat på inkubatorer

Nationellt inkubatorprogram

- Förstärk det nationella programmet för inkubation (VINNOVAs regeringsuppdrag). Öka den långsiktiga nationella medfinansieringen av inkubatorer och affärsutvecklingsinsatser i tillväxtorienterade inkubatorbolag till en total omfattning om minst 160 mkr/år.
- Fortsätt den värdefulla nationella lärande-, utvärderings- och utvecklingsinsatsen kring inkubatorer, genomfört av inkubatorkollektivet genom VINNOVAs uppdrag till SISP.
- Komplettera ovan nämnda regeringsuppdraget att driva ett nationellt spetsprogram, med ett program för långsiktigt nyttjande av inkubatorer ur ett regionalt utvecklingsperspektiv, exempelvis regionala inkubatorer utanför storstadsområdena.

Distribution av marknadskompletterande finansiering

- Genomför innehållet i föreliggande propositionen Staten och kapitalet, inklusive nyttjandet av de etablerade inkubatorerna som utmärkta distributionsfunktioner av marknadskompletterande verifieringsmedel (föreslaget 350 Mkr/år).

Exportfrämjande

- Till inkubatorerna bör knytas nationella främjandeinsatser kring export och internationalisering. Stöd samverkan mellan Business Sweden och SISP-medlemmarna.

Förslag baserat på science parks

Nationellt science park-program

- Initiera ett nationellt science park-program. Skapa en långsiktig nationell medfinansiering av science parks som möjliggör långsiktigt starka innovationsdrivande noder i regionala innovationssystem, om minst 175 mkr/år. Detta möjliggör än bättre attraktiva innovationsmiljöer, med förmåga att facilitera samverkan, innovationsprojekt, kluster, innovationsledning, exportfrämjande samt attraktionsarbete.

Kombinera den nationella medfinansieringen med en lärande-, utvärderings- och utvecklingsinsats för science parks. Detta skulle bidra till effektivare regionala innovationssystem, mer nyttiggörande av forskningsresultat, mer innovationsbaserad näringslivsutveckling samt ökad attraktivitet för innovation i Sverige.

Följ upp resultaten av science parkernas verksamhet och det statliga stödet på samma sätt som inkubatorerna, dvs. verksamheterna mäts och följs upp av en statlig myndighet. Science

parks kan exempelvis mätas baserat på egna verksamhetsnära resultatmål, med uppföljningsparametrar kring näringslivets deltagande, samverkan och nyttiggörande av forskning, kring attraktionskraft, samt genom att exempelvis följa antalet arbetstillfällen (i Sverige, per regional/science park) i som ingår i globala värdekedjor respektive genom att följa värdeskapandet i Sverige som ingår i dessa värdekedjor.

Investeringsfrämjande

- Till science parks bör knytas nationella främjandeinsatser kring investeringar och attraktion. Stöd samverkan mellan Business Sweden och SISP-medlemmarna.

Förslag baserat på SISP-strukturen i sin helhet

Nationellt ianspråktagande av regional infrastruktur och utförarförmåga

- Öka myndigheters nationella program och utlysningars nyttjandegrad av SISP- strukturen. som regionalt förankrade utförare av samverkan, kommersialisering, kluster-verksamhet, innovationsledning, innovationsupphandling, EU-projekt, utveckling av tillväxtföretag samt export och attraktion. Gemensam bas och kritisk massa ger ett mer effektivt utförande, mer långsiktiga resultat samt synergieffekter.

Nyttja de attraktiva innovationsmiljöer som science parks ofta utgör för hävstång i smart specialisering och kluster-samverkan mellan olika regioner samt som en konkret del i Sveriges attraktionskraft.

Nationellt innovationsledningsprogram

- Initiera ett nationellt program som utnyttjar inkubatorer och science parks för marknadskompletterande innovationsledning samt facilitering av öppen innovations-projekt från näringsliv och offentlig sektor. Nyttja SISP-strukturen för att utveckla innovationssystemets innovationslednings-förmåga.

Med sin neutrala position samt kärnkompetens inom affärsutveckling och innovation är science parks och inkubatorer bäst lämpade att driva marknadskompletterande innovationsledningsprocesser, för att stödja både näringsliv och offentliga aktörer i innovationsfacilitering.

Nationell innovationsupphandling

- Initiera ett nationellt program för facilitering av offentlig innovationsupphandling. Utnyttja inkubatorer och science parks neutrala roll, nätverk inom akademi, näringsliv och kommuner, samt affärsutvecklingsprocesser för att realisera delar av den offentliga innovationsupphandlingen.

Genom SISP-strukturens nationella nätverk med nära samverkan kommuner, regionala offentliga aktörer och myndigheter kan samlade grepp tas för att hitta kritisk massa i behovsformulering, nå innovativa idéer samt realisera och utveckla leveransförmåga hos de innovativa lösningarna med hjälp av inkubatorers affärsutvecklingsprocesser, science parks innovationsledning samt tekniska test- och demonstrationsanläggningar i innovationsmiljöer, akademi och institut.

Idag har SISP ett liknande uppdrag från Energimyndigheten att driva en internationell innovationsupphandlingstävling kring energilager. Detta samarbete bör nyttjas som ett utmärkt exempel på effektiv statlig samverkan men regionala innovationssystemet och därigenom skapa räckvidd, kritisk massa samt affärsmöjligheter. I denna tävling har flera kommuner engagerats och enats kring ett innovationsbaserat upphandlingsbehov. Liknande innovationsprocesser kan faciliteras av SISP med medlemmar inom exempelvis digitaliseringsområdet för offentliga organisationer och företag.

Internationalisering av innovationssystemet

- Internationalisera Sveriges innovationsekosystem med SISP-strukturens innovationsmiljöer, företagsnätverk och stödprocesser genom att koppla detta till utländska ekosystem i prioriterade marknader. Utgå ifrån dagens globala nätverk av inkubatorer och science parks i respektive marknader och bygg baserat på detta bryggor där företagen enklare kan nå nya marknader, värdekedjor och ekosystem.
- Koppla både attraktionsarbete respektive exportfrämjande insatser till svenska innovationsekosystemet, bland annat genom nyttjande av inkubatorer för exportfrämjande respektive science parks som landningsplatser för etableringar och kommersiella FoU-projekt.

Detta bör givetvis ske i nära samarbete med och utökade satsningar på Svenska Institutet och Business Sweden samt utveckla Sveriges ambassaders roll i internationaliseringsfrämjandet. VINNOVA respektive Tillväxtverkets internationaliseringsinsatser är viktiga ur både system- och företagsperspektiv. Vi bedömer att delar av dessa insatser kan skapa än större nytta om delar av dessa knyts närmare SISP-strukturen.

- Ge Business Sweden uppdrag och finansiering för att anpassa exportstödande tjänster till nya, innovativa tillväxtföretag. Genomför delar av dessa insatser tillsammans med svenska inkubatorer och science parks, samt med motsvarande verksamheter i målmarknader när möjligt. Initiera exempelvis exportstöd genom en svensk inkubator där sedan företaget kan få fortsatt stöd, exempelvis marknadsintroduktion, av Business Sweden tillsammans med en utländsk inkubators affärsutvecklingsprocesser och nätverk på målmarknaden.

Genomför en samordnad nationell kraftsamling på vissa utvalda marknader, liknande våra nordiska grannländers satsningar i exempelvis Silicon Valley, Shanghai, Bangalore etc.

- Basera de planerade regionala exportcentra i science parks som är naturliga plattformar för företagsutveckling och internationalisering. Science parks är också unika i innovationssystemet då de förutom systemfunktion med affärsutvecklingsprocesser och kluster också har fysisk miljö för företag, en mötes- och arbetsplats för individer från små och stora företag, akademi, investerare och civilsamhälle.

- Paketera och marknadsför det svenska innovationsstödssystemet som attraktivt och tillgängligt för utländska forskare, studenter, företag, investerare och innovationsmiljöer.
- Utnyttja inkubatorer, science parks, universitet och högskolors samt forskningsinstituts olika företagstjänster vid attraktion av etableringar, investeringar, kommersiell FoU samt kompetent arbetskraft.
- Anpassa Business Swedens investeringsfrämjande till att i högre grad nyttja science parks och dess soft landing-tjänster som prioriterade landningsplatser för värdekedje-orienterade etableringar, dvs. där företag värderar insikt om och kontakt med värdekedjors uppbyggnad, behov, företagsstruktur etcetera.
- Ge science parks särskilda uppgift att ta emot intresse från potentiella kunder och få avslut på, realisera, etableringar och investeringar. Denna uppgift vore en lämplig deluppgift i ett nationellt science park-program.
- Utveckla samarbetet mellan det svenska innovationsstödssystemet och Nordic Innovation. Ge svenskt uppdrag åt Nordic Innovation att nyttja SISP-strukturen, liksom motsvarigheterna i våra nordiska grannländer, för effektivare innovationsstöd, samlad nordisk attraktion samt stärkt export från norden.
- Utveckla det nationella skyltfönster till innovativa Sveriges erbjudande – tidigare arbetsnamn "Innovation" – som Svenska Institutet, RISE och SISP har utvecklat. Detta kan bli ett mycket centralt verktyg för Sveriges investeringsfrämjande samt en viktig internationell del av sajten verksamt.se

Nyttja SISP som nationell intermediär

- Nyttja SISP som nationell intermediär till de regionala noderna i innovationssystemet, för kunskapsutveckling, kommunikationsinsatser, för utvärdering och utveckling.
- Nyttja SISP som en internationell nätverksnod till det globala nätverk av tusentals inkubatorer och science park i de flesta relevanta länder, inklusive de prioriterade marknaderna i tillväxtländer som Brasilien, Kina och Indien.
- Gör SISP till en deltagare i Team Sweden och utnyttja SISP som en nationell nod med struktur, kunskapsplattform samt framförallt räckvidd till företag, kluster, ekosystem och attraktiva innovationsmiljöer för både exportfrämjande och attraktionsarbete.

Övriga förslag

- För att korta långa ledtider från forskning till kommersialisering bör särskilda, riktade satsningar på verifiering och affärsutvecklingsstöd via inkubatorer och science parks, ske inom inom life science-sektorn.
- Utmaningarna med en åldrande befolkning och kostnader inom vården måste utöver nya vårdbehandlingar även inkludera diagnostik och prevention inom life science.

- Utöka statliga satsningarna på forskningsinstituten inom RISE-koncernen. Den behovsmotiverade forskningen, test- och demonstrationsverksamheten är ett viktigt komplement till grundforskning och utbildning, samt är viktiga företagsnära tjänster i innovationssystemet.
- Stärk Patent- och registreringsverkets möjligheter att stödja satsningar på kunskap och affärsstrategisk hantering av immateriella tillgångar. I en kunskapsekonomi blir sådant värdeskapande allt viktigare.
- Nya tolkningar av EUs statsstödsregler riskerar att skapa stora begränsningar för det svenska offentligt finansierade innovationsstödssystemet. Vi uppfattar denna tolkning delvis gå stick i stäv med EUs intentioner i strategin Innovation Union. Läget är i det närmaste akut och vi föreslår att ansvarigt departement omgående utreder och vägleder svenska intressenter och aktörer i svenska innovationsstödssystemet om möjliga lösningar.
- Gör en översyn på hur det statliga respektive det regionalt etablerade innovationsstödsystemet bäst kan komplettera varandra, utifrån både samhällsutmaningar, trender och existerande och potentiella tillväxtföretags behov.

Inkludera regionalt perspektiv samt verklig smart specialisering – utifrån vilka styrkeområden i akademi och näringsliv bör vilka marknadsområden prioriteras? Vilka målgrupper kan nås med ett attraktivt erbjudande?

- Undvik suboptimering och nya insatser som konkurrerar med redan etablerade insatsformer.
- Skapa förutsättningar för långsiktighet i prioriterade insatser.

Stockholm den 20 maj 2016

SISP via Magnus Lundin, Verkställande direktör

Magnus Lundin
magnus.lundin@sisp.se

Swedish Incubators & Science Parks
Mäster Samuelsgatan 60, plan 9
111 21 Stockholm